

Система менеджменту якості.
Робоча програма
навчальної дисципліни
«Правове, економічне та інформаційне
забезпечення наукових досліджень»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 11.01.01-01-2021

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з наукової роботи
С. Романенко
«09» вересня 2021 р.

УЗГОДЖЕНО
Декан Юридичного факультету
І. Сопілко
«09» вересня 2021 р.

УЗГОДЖЕНО
Декан Факультету транспорту, менеджменту і
логістики
Т. Мостенська

«09» вересня 2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи
А. Молухин
«09» вересня 2021 р.

УЗГОДЖЕНО
Декан Факультету економіки
та бізнес-адміністрування
С. Смерічевський
«09» вересня 2021 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
**«Правове, економічне та інформаційне забезпечення
наукових досліджень»**
Модуль 1 «Право»,
Модуль 2 «Економічне забезпечення наукових досліджень»,
Модуль 3 «Інформаційне забезпечення наукових досліджень»

Галузь знань: усі галузі знань, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії
Спеціальність: усі спеціальності, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії
Освітньо-наукова програма: усі освітньо-наукові програми, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії

Форма навчання	Семестр	Усього (годин/кредитів в ECTS)	Лекції	Практ. заняття	Лабораторні	Самостійна робота	ДЗ / РГР /К	КР / КПр	Форма сем. контролю
Очна	1	540/18	90	90	-	360	-	-	диф.залік 3с
Заочна	1	540/18	54	36	-	450	-	-	диф.залік 3с

Індекс: НДФ-(1-9,17)-(051-292)/21- 1.2.1

СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2021

Робочу програму навчальної дисципліни «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень (Модуль 1 «Право», Модуль 2 «Економічне забезпечення наукових досліджень», Модуль 3 «Інформаційне забезпечення наукових досліджень»)» розроблено на основі освітніх програм та навчальних планів НДФ-9-081/21, № НДФ-06/20-051/21, № НДФ-7-275-1/21 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня доктора філософії за спеціальностями: 081 «Право», 051 «Економіка», 275 «Транспортні технології», освітньо-наукових програм «Право», «Економіка», «Транспортні технології (на повітряному транспорті) та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробили:

доцент кафедри конституційного і адміністративного права,
к.ю.н, доцент

 М.О. Дей

зав. кафедри економіки повітряного транспорту,
д.е.н., професор

 О.В. Ареф'єва

професор кафедри економіки повітряного транспорту,
д.е.н., доцент

 С.Т. Пілецька

професор кафедри організації авіаційних
перевезень, д.т.н., професор

 П. Павленко

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданнях випускових кафедр:

- спеціальності 081 «Право», (освітньо-наукова програма «Право») – кафедри господарського, повітряного та космічного права, протокол № 8 від 25.05.2021
- спеціальності 051 «Економіка» (освітньо-наукова програма «Економіка») – кафедри економіки повітряного транспорту, протокол № 16 від 18.05.21 р.
- спеціальності 275 «Транспортні технології» (освітньої - наукової програми «Транспортні технології (на повітряному транспорті)» - кафедри організації авіаційних перевезень протокол №14 від 30.06.2021

Завідувач кафедри
конституційного і адміністративного права
Гарант освітньо-наукової програми

 І.С. Тімуш
 І.М. Сопілко

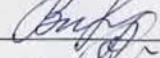

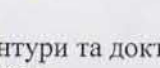
Завідувач кафедри
економіки повітряного транспорту
Гарант освітньо-наукової програми

 О.В. Ареф'єва
 О.В. Ареф'єва

Завідувач кафедри
організації авіаційних перевезень
Гарант освітньої - наукової програми

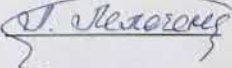
 Д. Шевчук
 Д. Шевчук

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданнях науково-методично-редакційних рад Факультету економіки та бізнес-адміністрування, протокол №6 від 19.05.2021 р., Юридичного Факультету, протокол №6 від «24» червня 2021 р., Факультету транспорту, менеджменту і логістики, протокол №9 від «07» вересня 2021 р.

Голова НМРР В.М. Вишновецький
Голова НМРР А.Т. Тофанчук
Голова НМРР І. Шевченко

УЗГОДЖЕНО:

Завідувач аспірантури та докторантури
«09» вересня 2021р.

 А. Лелеченко

Рівень документа – 36

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 Національний авіаційний університет
 Юридичний факультет
 Кафедра конституційного і адміністративного права

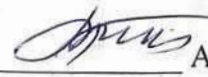
УЗГОДЖЕНО
 Декан ЮФ

 І. Сопілко

«18» 03 2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

 А. Полухін

«22» 03 2021 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
 навчальної дисципліни
«Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень»
 Модуль 1

Галузь знань: 08 Право
 Спеціальність: 081 Право
 Освітньо професійна програма: Право

Форма навчання	Семестр	Усього (годин/кредитів ECTS)	Лекції	Практ. заняття	Лабораторні	Самостійна робота	ДЗ / РГР /К	КР / КПр	Форма сем. контролю
Денна:	1	60/2,0	12	12	-	40	-	-	Залік Іс.
Вечірня:	1	60/2,0	12	12	-	40	-	-	Залік Іс.
Заочна	1	60/2,0	12	12	-	40	-	-	Залік Іс.

Індекс: НДФ-06/02-081/19-1.2.1

СМЯ НАУ РП 13.01.02-01-2021

Робочу програму навчальної дисципліни «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень» розроблено на основі освітньо-наукової програми «Право», навчального плану НДФ-06/02-081/19-1.2.1 підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Робочу програму розробила:

доцент кафедри конституційного і адміністративного права М.О. Дей

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри конституційного і адміністративного права, протокол № 4 від «23» 02 2021 р.

В.о. завідувача кафедри

 О.А. Гусар

Програму навчальної дисципліни «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень» обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 081 «Право», (освітньо-наукова програма «Право») – кафедри господарського, повітряного та космічного права, протокол № 3 від 15.03.2021 р.

Завідувач кафедри

 І.С. Тімуш

Гарант освітньо-наукової програми

 І.М. Сопілко

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради Юридичного Факультету, протокол № 3 від «18» 03 2021 - р.

Голова НМРР

 В.М. Вишневецький

УЗГОДЖЕНО
Директор Інституту новітніх
технологій та лідерства

 П. Горінов

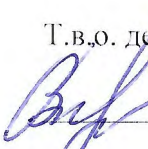
« 19 » 03 2021 р.

УЗГОДЖЕНО
Завідувач аспірантурою та
докторантурою

 І. Жудова

« 19 » 03 2021 р.

Т.в.о. декан Юридичного факультету

Вадим ВИШНОВЕЦЬКИЙ

«23» 09 2022р.

Проректор з навчальних робіт

Анатолій ПОЛУХІН

«23» 09 2022р.

ВИТЯГ

З протоколу № 12 засідання кафедри
Конституційного і адміністративного права
Від «22» вересня 2022 р.

СЛУХАЛИ: Про дійсність робочої програми навчальної дисципліни «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень (модуль «Правове забезпечення наукових досліджень»)), індекс: НДФ-9-081/21-1.2.1 , затвердженої «28» червня 2021 р.

УХВАЛИЛИ: Вважати робочу програму «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень (модуль «Правове забезпечення наукових досліджень»)), індекс: НДФ-9-081/21-1.2.1, затвердженої «28» червня 2021 р., дійсною для навчальної дисципліни «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень» навчального плану № НДФ-9-081/21-1.2.1 та робочого навчального плану № РДФ-9-08/21 підготовки фахівців ступеня філософії за усіма галузями знань, за усіма спеціальностями, та за усіма освітньо-науковими програмами.

Завідувач кафедри

Олена РЯБЧЕНКО

Секретар

Мирослава ОЛЬХОВІК

ЗМІСТ

сторінка

Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1 Заплановані результати	4
1.2. Програма навчальної дисципліни.....	5
2. Зміст навчальної дисципліни	6
2.1. Структура навчальної дисципліни	6
2.2. Перелік питань для підготовки до заліку.....	7
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	8
3.1. Методи навчання.....	8
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	8
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті.....	9
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	11

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень»	Шифр документа	СМЯНАУ РП 13.01.02-01-2021
		стор. 2 з 11	

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни розробляється на основі «Методичних рекомендацій до розроблення робочої програми навчальної дисципліни», затвердженої розпорядженням № 070 від 10.07.2019 р. та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Заплановані результати

Дана навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль висококваліфікованого фахівця-юриста.

Метою засвоєння здобувачами освіти теоретичних засад законодавчого забезпечення інтеграційних процесів науки та освіти в Україні, формування основних умінь і навичок роботи з джерелами права, що регулюють інтеграційні процеси науки та освіти, застосування норм права при написанні наукового дослідження та здатність працювати у правовому полі шляхом реалізації таких завдань:

- розкриття змісту основних нормативно-правових документів, які регулюють процеси в науці та освіті в Україні;
- аналіз норм правових документів, які регламентують взаємодію наукових установ та закладів вищої освіти
- засвоєння спектру можливостей розвитку інтеграційних зв'язків науки та освіти, встановлені чинним законодавством.

Тема інтегрує знання з інших освітніх і наукових галузей: правових, соціологічних, філософських, тощо.

Після опанування Модулю, здобувачі освіти повинні усвідомлювати, наступні поняття: мету реформування та модернізації освіти і науки в Україні – створення ефективного інноваційного освітнього середовища у закладах освіти та науки через сприяння прогресивним нововведенням, упровадження найсучасніших технологій і моделей навчання, сприяння всебічному розвитку особистості та сталому розвитку суспільства загалом;

наукова діяльність - інтелектуальна творча діяльність, спрямована на одержання нових знань та (або) пошук шляхів їх застосування, основними видами якої є фундаментальні та прикладні наукові дослідження;

наукова (науково-технічна) робота - наукові дослідження та науково-технічні (експериментальні) розробки, проведені з метою одержання наукового, науково-технічного (прикладного) результату. Основними видами наукової (науково-технічної) роботи є науково-дослідні, дослідно-конструкторські, проектно-конструкторські, дослідно-технологічні, технологічні, пошукові та проектно-пошукові роботи, виготовлення дослідних зразків або партій науково-технічної продукції, а також інші роботи, пов'язані з доведенням нових наукових і науково-технічних знань до стадії практичного використання;

науковий результат - нове наукове знання, одержане в процесі фундаментальних або прикладних наукових досліджень та зафіксоване на носіях інформації;

науково-організаційна діяльність - діяльність, спрямована на методичне, організаційне забезпечення та координацію наукової, науково-технічної та науково-педагогічної діяльності;

науково-педагогічна діяльність - педагогічна діяльність в університетах, академіях, інститутах та закладах післядипломної освіти, що пов'язана з науковою та (або) науково-технічною діяльністю;

дослідницька інфраструктура - сукупність засобів, ресурсів та пов'язаних з ними послуг, які використовуються науковим співтовариством для проведення досліджень на найви-

щому рівні, що охоплює найважливіші об'єкти наукового устаткування та обладнання або набори приладів, ресурси, що базуються на знаннях (колекції, архіви, депозитарії або банки даних наукової інформації), інфраструктуру, засновану на технології комунікацій (грід, комп'ютери, програмне забезпечення і мережевий зв'язок), та інші структури унікального характеру;

Здобувачі повинні знати: нормативну базу, що регулює науку та освіту, цілі, завдання, принципи, основні напрями розвитку науки та освіти в Україні, форми здійснення інтеграції науки, освіти та виробництва в Україні, можливості розвитку інтеграційних зв'язків науки та освіти, встановлені чинним законодавством; проблеми застосування законодавчих норм щодо інтеграції науки та освіти в Україні

Здобувачі повинні уміти:

застосовувати нормативні документи у своїй діяльності;

логічно тлумачити норми права тих документів, які регламентують інтеграцію науки, освіти та виробництва в Україні;

вирізняти зі змісту нормативних актів ті, які мають обов'язковий характер виконання, а які рекомендаційний;

розробляти на основі типових документів нормативні документи закладу освіти щодо впровадження законодавчих норм у навчальний процес;

впроваджувати зміни законодавства у внутрішні нормативні документи закладу освіти: статут, трудовий договір, навчальні програми, посадові інструкції, положення та ін.;

будувати свої взаємовідносини з іншими учасниками освітньо-наукового процесу відповідно до норм чинного законодавства;

використовувати нормативні основи для реалізації наукових проектів в умовах освітнього процесу

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути наступні **компетентності**:

- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- орієнтуватися у законодавстві та спеціальній літературі;
- порівнювати національне законодавство з міжнародними стандартами;
- керуватися принципами права при виконанні своїх професійних обов'язків.

1.2. Програма навчальної дисципліни.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з трьох навчальних **модулів**.

Модуль №1 «Правове забезпечення наукових досліджень», який є логічно завершеною, самостійною, цілісною частиною навчального плану, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

Модуль 1. Правове забезпечення наукових досліджень

Тема 1. Правове забезпечення освітніх змін в Україні

Поняття та ознаки науки. Функції, мета і завдання науки. Історія науки. Наука як система знань Наукознавство. Наука як динамічна система знань. Сучасна система наукових знань. Підходи до класифікації наук: методологічний, логічний, гносеологічний. Класифікація наук. Фундаментальні і прикладні науки: поняття, завдання. Природничі, технічні й суспільні науки як основні галузі знань. Поглиблення інтеграції суспільних, природничих і технічних наук.

Основні поняття (Вища освіта. Університет. Академічна культура. Академічна доброчесність. Академічна свобода. Інтелектуальна чесність. Інтелектуальна свобода. Інтелектуальна власність. Авторське право. Порушення академічної чесності. Кодекс честі. Етичні і правові

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень»	Шифр документа	СМЯНАУ РП 13.01.02-01-2021
		стор. 4 з 11	

норми. Моральні імперативи. Академічне письмо. Усна і писемна мова. Науковий стиль. Культура мовлення. Комунікація. Дослідницька робота. Бібліографія. Джерельна база. Цитування, цитата. Покликання. Бібліографічний стандарт. Бібліотечний каталог. Онлайн-каталоги. Бази даних. Бібліографічні менеджери). Функції університету як уособлення й поєднання освіти, науки і культури. Основні засади європейської вищої освіти. Академічна культура в університеті. Університет як корпорація: корпоративна етика, партнерство «студент - викладач», «студент – студент», «студент – адміністрація».

Тема 2. Характеристика нормативно-правового забезпечення організації та здійснення наукової діяльності в Україні

Поняття, функції та значення правової науки у державі та суспільстві. Основи державної політики у сфері науки і науково-технічної діяльності. Правове регулювання науки та наукових досліджень в Україні. Конституційно-правові гарантії наукових досліджень. Закони України про наукову діяльність. Підзаконні акти: постанови Верховної Ради України, постанови Кабінету Міністрів України, Укази Президента України, накази Міністерства освіти і науки України, що регулюють наукову діяльність. 6 Склад і підготовка наукових кадрів. Суб'єкти наукової діяльності. Державна атестація наукових установ. Наукова діяльність у системі вищої освіти. Залучення молоді до наукової діяльності.

Тема 3. Система державних органів регулювання наукової діяльності

Виконавчо-розпорядчі органи регулювання наукової та інноваційної сфери. Конституційні повноваження Верховної Ради, Кабінету Міністрів та Президента України. Адміністративно-правове регулювання наукової та інноваційної діяльності. Нормативно-правові повноваження Міністерство освіти і науки України та підпорядкованих йому служб, Національної академії наук. Консультативно-дорадчі повноваження щодо адміністративно-правового регулювання у сфері науки Міжвідомчої ради з координації фундаментальних досліджень, Експертної ради з питань оцінювання тем фундаментальних науково-дослідних робіт при НАН України, громадських наукових організацій. Методи державного регулювання наукової діяльності. Державне нормативно-правове регулювання інформаційного забезпечення наукової діяльності. Національна система науково-технічної інформації. Український інститут науково-технічної і економічної інформації (УкрІНТЕІ). Міжнародні бази наукової інформації.

Тема 4. Наукова та науково-технічна експертиза

Визначення пріоритетних напрямів наукових досліджень за допомогою засобів експертної діяльності. Обов'язковість наукової та науково-технічної експертизи державних цільових наукових, міждержавних галузевих та міжгалузевих науково-технічних програм у сфері наукової та науково-технічної діяльності; інноваційних програм та проєктів державного значення. Визначення переліку пріоритетних тем наукових досліджень для підтримки державою. Режим найбільшого сприяння виконанню робіт, спрямованих на реалізацію відповідних пріоритетних напрямів.

Тема 5. Проблемні питання правового забезпечення наукових досліджень

Правове регулювання статусу науково-педагогічного працівника: проблеми та перспективи. Наукові ступені та вчені звання. Позбавлення наукових ступенів. Розгляд апеляцій. Системи правового забезпечення захисту наукових досліджень. Охорона результатів наукових досліджень за чинним законодавством України. Адміністративний (позасудовий) захист результатів наукових досліджень. Судовий захист результатів наукових досліджень. Правовий статус та діяльність всеукраїнських та міжнародних організацій щодо захисту результатів наукових досліджень.

Тема 6. Академічна доброчесність

Поняття академічної культури та академічної доброчесності. Академічна культура й етика у вищій освіті. Нерозривність принципів академічної свободи і відповідальності; прав і обов'язків усіх учасників навчального процесу. Інтелектуальна свобода. Доброчесність викладача та адміністрації як передумова доброчесності студента. Академічна нечесність та шляхи її попередження. Основні прояви академічної нечесності. Форми та методи запобігання академічній нечесності. Кодекси честі. Професійні кодекси як транслятори фундаментальних моральних принципів в усі сфери професійної діяльності Академічна доброчесність і академічна нечесність: випадок мого університету. Поняття інтелектуальної власності, історія його становлення. Авторське право. Об'єкти авторського права. Нормативні документи, що регулюють процеси встановлення, захисту та порушення інтелектуальної власності. Можливості й правила використання інтелектуальної власності. Відкритий доступ до знань (концепція «суспільного надбання», концепція відкритого дозволу (Open Access) в сучасному інформаційному просторі). Види та способи порушення авторського права. Захист авторських прав у світі та в Україні. Плагіат як явище: причини на передумови виникнення. Плагіат від античності до сьогодні. Види та способи плагіату. Основні правила використання оригінальних текстів, цитування і оформлення покликань. Виявлення плагіату. Антиплагіатні програми. Результати соціологічних опитувань щодо дотримання засад академічної доброчесності та виявів академічної нечесності в університетах

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни.

№ п/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС	Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль №1 «Правове забезпечення наукових досліджень»									
		1 семестр				1 семестр			
1.1	Правове забезпечення освітніх змін в Україні	9	2	2	5	8	1	1	6
1.2	Характеристика нормативно-правового забезпечення організації та здійснення наукової діяльності в Україні	7	1	1	5	8	1	-	7
1.3	Система державних органів регулювання наукової діяльності	8	1	1	6	8	1	1	6
1.4	Наукова та науково-технічна експертиза	10	2	2	6	8	1	1	6
1.5	Проблемні питання правового забезпечення наукових досліджень	8	2	1	5	8	-	-	8
1.6	Академічна доброчесність	8	2	1	5	8	1	-	7
	Модульна контрольна робота №1	10	-	2	8	12	1	1	10
Усього за модулем №1		60	10	10	40	60	6	4	50
Усього за навчальною дисципліною		60	10	10	40	60	6	4	50

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень»	Шифр документа	СМЯНАУ РП 13.01.02-01-2021
		стор. 6 з 11	

2.2. Перелік питань для підготовки до заліку

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до заліку, розробляються провідними викладачами та затверджуються протоколом засідання кафедри та доводяться до відома здобувачів вищої освіти.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- пояснювально-ілюстративний метод;
- метод проблемного викладу;
- репродуктивний метод;
- дослідницький метод.

Реалізація цих методів здійснюється при проведенні лекцій, демонстрацій, самостійному вирішенні задач, роботі з навчальною літературою, аналізі та вирішенні задач з оцінки кібербезпеки.

3.2. Рекомендована література

Нормативні джерела:

1. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII;
2. Про вищу освіту: Закон України від 1.07.2014 р. № 1556-VII;
3. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII
4. Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій:
5. Закон України від 14 вересня 2006 р. № 143-V. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/143-16>.
6. Про наукову і науково-технічну експертизу: Закон України від 10 лютого 1995 р. № 51/95-ВР. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/51/95-вр>.
7. Про наукові парки: Закон України від 25 червня 2009 р. № 1563-VI. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1563-17>.
8. Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки: Закон України від 11.07.2001 № 2623-III – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2623-14>
9. Постанова Кабінету міністрів України від 03.11.1993 № 896 «Про державну національну програму “Освіта” (Україна XXI століття)» Електронний ресурс – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/896-93-%D0%BF>
10. Постанова Кабінету міністрів України від 18.02.1997 р. N 174 «Положення про порядок визначення наукових об'єктів, що становлять національне надбання» Електронний ресурс – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/174-97-%D0%BF>;
11. Постанова Кабінету міністрів України від 07.04.1998 N 469 «Про затвердження Положення про державну атестацію науково-дослідних (науково-технічних) установ» Електронний ресурс – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/469-98-%D0%BF>;
12. Постанова Кабінету міністрів України від 17.02.2010 р. N 163 «Про затвердження Положення про дослідницький університет» Електронний ресурс – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/163-2010-%D0%BF>;
13. Постанова Кабінету Міністрів України від 01.08.2007 р. N 995 Деякі питання реалізації Закону України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» Електронний ресурс – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995-2007-%D0%BF>;
14. Постанова Кабінету Міністрів України від 04.06.2008 р. N 520 «Про затвердження мінімальних ставок винагороди авторам технологій і особам, які здійснюють їх трансфер» Електронний ресурс – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/520-2008-%D0%BF>;

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень»	Шифр документа	СМЯНАУ РП 13.01.02-01-2021
		стор. 7 з 11	

15. Указ Президента від 25.06.2013 № 344/2013 «Про затвердження Національної стратегії розвитку освіти в Україні на 2012-2021 р.» Електронний ресурс – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>;
16. Концепція забезпечення якості вищої освіти Електронний ресурс – Режим доступу: http://dovira.eu/images/QA_concept_Final.pdf
17. Нова стратегічна програма європейського співробітництва в галузі освіти і навчання «Освіта і навчання 2020» Електронний ресурс – Режим доступу: http://www.meduniv.lviv.ua/files/info/nats_strategia.pdf
18. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України ; гол. ред. В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
19. Наказ Міністерства освіти і науки України "Про затвердження Примірною положення про науково-навчальний центр університету (академії)" від 27.10.2008 р. № 978 [Електронний ресурс]. - Режим доступу : [osvita-ua.net/legislation/ Vishya_osvita/2435](http://osvita-ua.net/legislation/Vishya_osvita/2435).
20. Наказ МОН України від 11.09.2017 № 1273 "Про створення робочої групи з формування Дорожньої карти інтеграції України до Європейського дослідницького простору" [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/8069->

Основна

1. Американська асоціація університетських професорів // Прозорість і корупція в системі вищої освіти України : зб. матер. конф. (21-22 листоп. 2002 р., м. Львів). – К. : Таксон, 2003. – (Серія «Вища освіта в сучасному світі»). – С. 257-258.
2. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання: ДСТУ 8302:2015 / Нац. стандарт України. – Вид. офіц. – Введ. з 01.07.2016. – К. : УкрНДНЦ, 2016. – 16 с. – (Інформація та документація).
3. Вимоги до оформлення дисертацій та авторефератів дисертацій (розроблено на підставі ДСТУ 3008-95 «Документи. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення») // Бюлетень ВАК України. – К., 2011. – № 9/10. – С. 2-10.
4. Етичний кодекс ученого України [проект]. – К. : Видавничий дім «Академперіодика» НАН України, 2009. – 16 с.
5. Ідея Університету : Антологія / Упоряд. М. Зубрицька, Н. Бабалик, З. Рибчинська. – Львів : Літопис, 2002. – 304 с.
6. Кодекс етики університету Конкордія // Прозорість і корупція в системі вищої освіти України : зб. матер. конф. (21-22 листоп. 2002 р., м. Львів). – К. : Таксон, 2003. – (Серія «Вища освіта в сучасному світі»). – С. 231-256.
7. Нортвудський університет (американський приватний університет, заснований у 1959 р.). Кодекс етики // Прозорість і корупція в системі вищої освіти України: зб. матер. конф. (21-22 листоп. 2002 р., м. Львів). – К. : Таксон, 2003. – (Серія «Вища освіта в сучасному світі»). – С. 259-260.
8. Code of ethics of the Ukrainian Fulbright Association. Етичний кодекс членів Фулбрайтівського товариства України / Харківська правозахисна група. – Харків : Права людини, 2008. – 32 с.
9. Авторське право для бібліотекарів : підручник / [Пер. з англ. О. Васильєва]. – К. : ТОВ ІММ «ФРАКСІМ», 2015. – 196 с.
10. Берегова Г. Д. Ділова українська мова. Курс лекцій : навч.-метод. посіб. – Херсон : Айлант, 2004. – 240 с.
11. Бондаренко С. В. Авторське право та суміжні права / С. В. Бондаренко. – К. : Ін-т інтел. власн. і права, 2008. – 288 с.
12. Бралатан В.П. Професійна етика: навч. посіб. / В. П. Бралатан, Л. В. Гуцаленко, Н. Г. Здирко. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 252 с.
13. Бутенко Л. В. Мовлення ділових людей на нарадах, засіданнях, зборах : навч. посіб. для

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень»	Шифр документа	СМЯНАУ РП 13.01.02-01-2021
		стор. 8 з 11	

- студ. нефілол. спец. / Л. В. Бутенко. – 2-е вид., доп. і випр. – Алчевськ : ДГМІ, 2003. – 253 с.
14. Гальченко С.І. Основи наукових досліджень : навч.-метод. посіб. / С. І. Гальченко, О. З. Силка. – Черкаси : АММО, 2015. – 93 с.
  15. Гриценко Т. Б. Українська мова за професійним спрямуванням : навч. посіб. / Т. Б. Гриценко. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 624 с.
  16. Етика ділового спілкування : навч. посіб. / за ред. Т. Б. Гриценко, С. П. Гриценко, Т. Д. Іщенко та ін. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 344 с.
  17. Мацько Л. І. Культура української фахової мови : навч. посіб. / Л. І. Мацько, Л. В. Кравець. – К. : «ВЦ Академія», 2007. – 360 с. – (Серія «Альма-матер»).
  18. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови : навч. посіб. з алгоритмічними приписами / Г. С. Онуфрієнко. – 2-ге вид. перероб. та доп. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 392 с.
  19. Основи наукового мовлення : навч.-метод. посіб. / уклад. : О. А. Бобер, С. А. Бронікова, Т. Д. Єгорова та ін.; за ред. І. М. Плотницької, Р. І. Ленди. – К. : НАДУ, 2012. – 48 с.
  20. Плагіат у студентських роботах : методи виявлення та запобігання : метод. посіб. / за ред. Н. В. Стукало. – Дніпропетровськ : ДНУ імені Олеся Гончара, 2013. – 44 с.
  21. Право інтелектуальної власності : акад. курс : підруч. для студ. вищих навч. закладів / О. П. Орлюк, Г. О. Андрощук, О. Б. Бутнік-Сіверський та ін.; за ред. О. П. Орлюк, О. Д. Святоцького. – К. : Вид. дім «Ін Юре», 2007. – 696 с.
  22. Семеног О. М. Академічне письмо: лінгвокультурологічний підхід : навч. посіб. / О. М. Семеног, О. Л. Фаст. – Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2015. – 220 с.
  23. Семеног О. М. Культура наукової української мови : навч. посіб. / О. М. Семеног. – 2-ге вид., стереотип. – К. : ВЦ «Академія», 2012. – 216 с. – (Серія «Альма-матер»).
  24. Студентська науково-дослідницька робота (Нормативно-методичні рекомендації). – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 58 с.
  25. Ходаківський Є. І. Інтелектуальна власність : економіко-правові аспекти : навч. посіб. / Є. І. Ходаківський, В. П. Якобчук, І. Л. Литвинчук. – К. : «Центр учбової літератури», 2014. – 276 с.
  26. Bailey S. Academic writing: a handbook for international students / S. Bailey. – 3 rd ed. – London, New-York : Routledge, 2011. – 314 p.
  27. Zobel J. Writing for Computer Science / J. Zobel. – 3 rd ed. – London : SpringerVerlag London Ltd, 2014. – 285 p.
  28. Дикань С. А. Плагіат в освіті : походження, причини та шляхи подолання / С. А. Дикань // Безпека життєдіяльності : всеукр. наук.-попул. журн. – К., 2007. – № 5. – С. 16-20.
  29. Добко Т. Академічна культура як необхідна передумова ефективного управління сучасним університетом в умовах автономії / Т. Добко // Дух і літера. Спец. вип. «Університетська автономія». – К., 2008. – № 19. – С. 93-102.

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

1. Академічне письмо та бібліографія - Головна. - Назва з екрану. - Режим доступу: bibliosynergy.ula.org.ua/index.php/proekt1.
2. Аналітична довідка за результатами дослідження практик академічної доброчесності у вищих навчальних закладах України. - Назва з екрану. - Режим доступу : mon.gov.ua/content/Новини/.../academichna-dobrochesnist.pdf.
3. Етичний кодекс викладача та студента [Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу]. - Назва з екрану. - Режим доступу : http://nung.edu.ua/files/attachment_news/etic_codex.pdf.
4. Кодекс честі викладача державного вищого навчального закладу. - Назва з екрану. - Режим доступу : ktu.edu.ua/uploads/files/.../kodex_vykladacha.doc.
5. Пан бібліотекар. Блог про бібліотечну справу та інформаційні технології. - Назва з екрану. -

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень»	Шифр документа	СМЯНАУ РП 13.01.02-01-2021
		стор. 9 з 11	

Режим доступу: www.бібліотекар.укр/.

6. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) - Американські Ради. - Назва з екрану. - Режим доступу : <http://www.saiup.org.ua/>

7. Рекомендації з оформлення посилань в наукових роботах : DSpace. - Назва з екрану. - Режим доступу: _ela.kpi.ua/handle/123456789/16051.

8. Рекомендації до пошуку наукової інформації за допомогою Інтернетресурсів. - Назва з екрану. - Режим доступу: <https://docs.google.com/document/d/1sUBDV-qvUxuAfoi1yNW47y.../edit?hl=uk>. 11. Стилі оформлення бібліографічних посилань для міжнародних публікацій. Ч. 1. - Назва з екрану. - Режим доступу : www.library.ukma.edu.ua/.../Styli_oformlennya_bibliohrafichnykh.

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕН-ТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ.

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1

	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Вид навчальної роботи	Модуль № 1	
	1 семестр	1 семестр
Виконання завдань на практичних заняттях	56×4 = 20	106×2 = 20
Виконання експрес-контрольної роботи	56×4 = 20	106×2 = 20
Відповідь на практичному занятті з основних питань (денна)	56×4 = 20	106×2 = 20
Виконання модульної контрольної роботи №1	40	40
Усього за модулем № 1	100	100
Семестровий диференційований залік	-	-
Усього за дисципліною	100	

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються аспіранту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих аспірантом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку.

4.4. Сума підсумкової семестрової модульної та екзаменаційної рейтингових оцінок у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS, заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки аспіранта, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень»	Шифр документа	СМЯНАУ РП 13.01.02-01-2021
		стор. 10 з 11	

Таблиця 4.2

Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах
оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

4.6. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки здобувача вищої освіти.

4.7. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка заноситься до залікової книжки та навчальної картки здобувача вищої освіти, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.8. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності
1	Шапенко Л.О.	22.08.2022		документ є актуальним інформація в ньому дійс.

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				

(Ф 03.02 – 110)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний авіаційний університет
Факультет економіки та бізнес-адміністрування
Кафедра економіки повітряного транспорту

УЗГОДЖЕНО

Декан Факультету економіки та
бізнес-адміністрування

 С.Смерічевський

«12» 04 2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

 А. Полухін

«15» 04 2021 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Правове, економічне та інформаційне забезпечення
наукових досліджень
(модуль «Економічне забезпечення наукових досліджень»)

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність: 051 «Економіка»
Освітньо-наукова програма: Економіка

Форма навчання	Семестр	Усього (годин/кредитів в ECTS)	Лекції	Практ. заняття	Лабораторні	Самостійна робота	ДЗ / РГР / К	КР / КПр	Форма сем. контролю
Очна	1	180/6	30	30	-	120	1 д/з	-	диф.залік Іс
Заочна	1	180/6	12	12	-	156	1 д/з	-	диф.залік Іс

Індекс: НДФ-06/20-051/20– 1.3.1

СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2021

Система менеджменту якості.
Робоча програма
навчальної дисципліни
«Правове, економічне та інформаційне
забезпечення
наукових досліджень (модуль «Економічне
забезпечення наукових досліджень»)»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 11.01.01-01-2021

стор. 2 з 22

Робочу програму навчальної дисципліни «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень (модуль «Економічне забезпечення наукових досліджень»)» розроблено на основі освітньої програми та навчальних планів № НДФ-06/20-051/20 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка», освітньо-наукова програма «Економіка» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробила:
Зав. кафедри економіки повітряного
транспорту, д.е.н., професор

О.В. Ареф'єва

професор кафедри економіки повітряного
транспорту, д.е.н., доцент

С.Т. Пілецька

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 051 «Економіка» (освітньо-наукова програма «Економіка») – кафедри економіки повітряного транспорту, протокол № 12 від 06.04.2021 р.

Завідувач кафедри

О.В. Ареф'єва

Гарант освітньо-наукової програми

О.В. Ареф'єва

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету економіки та бізнес-адміністрування, протокол № 4 від 09.04.2021 р.

Голова НМРР

_____

А.Т. Тофанчук

УЗГОДЖЕНО
Директор Інституту новітніх
технологій і лідерства

П.В. Горінов
«13» 04 2021 р.

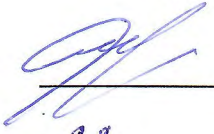
УЗГОДЖЕНО
Завідувач аспірантурою та
докторантурою

І.В. Жудова
«13» 04 2021 р.

Рівень документа – 3б
Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Контрольний примірник

УЗГОДЖЕНО

Декан факультету економіки та бізнес-адміністрування

Сергій СМЕРІЧЕВСЬКИЙ
«22» 05 2022 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

Анатолій ПОЛУХІН
«22» 05 2022 р.

В И Т Я Г

з протоколу № 26 засідання кафедри
економіки повітряного транспорту
від « 05 » вересня 2022 р.

СЛУХАЛИ: Про дійсність робочої програми навчальної дисципліни «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень (модуль «Економічне забезпечення наукових досліджень»)), індекс НДФ – (1-9,17)-(051-292)/21– 1.2.1, затвердженої « 21 » травня 2021 р.

УХВАЛИЛИ: Вважати робочу програму «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень (модуль «Економічне забезпечення наукових досліджень»)), індекс НДФ – (1-9,17)-(051-292)/21– 1.2.1, затвердженої « 21 » травня 2021 р., дійсною для навчальної дисципліни «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень» навчального плану № НДФ – (1-9,11,14,17)-(051-293)/22 – 1.2.1 та робочого навчального плану № РДФ-(1-9,11,14,17)-(051-293)/22 – 1.2.1 підготовки фахівців ступеня філософії за усіма галузями знань, за усіма спеціальностями, та за усіма освітньо-науковими програмами.

Завідувач кафедри економіки
повітряного транспорту

Олена АРЕФ'ЄВА

Вчений секретар кафедри

Тетяна СІМКОВА

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень (модуль «Економічне забезпечення наукових досліджень»)»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2021
		стор. 3 з 22	

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Заплановані результати.....	4
1.2. Програма навчальної дисципліни.....	6
2.2. Лекційні заняття, їх тематика і обсяг	11
2.3. Практичні заняття, їх тематика і обсяг	12
2.4. Самостійна (індивідуальна) робота студента, її зміст та обсяг	12
2.4.1. Домашнє завдання	12
2.4.2. Перелік питань для підготовки до заліку.....	13
3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ	16
3.1. Методи навчання	16
3.2. Рекомендована література	16
4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ	19

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень (модуль «Економічне забезпечення наукових досліджень»)»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2021
		стор. 4 з 22	

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни розробляється на основі «Методичних рекомендацій до розроблення робочої програми навчальної дисципліни», затвердженої розпорядженням від 10.07.2019 №071/роз та відповідних нормативних документів.

1. Пояснювальна записка

1.1. Заплановані результати

Дана навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в галузі соціальних та поведінкових наук.

Метою викладання дисципліни в межах модуля «Економічне забезпечення наукових досліджень» є формування у здобувачів теоретичних знань і практичних навичок щодо економічного забезпечення наукових досліджень.

Завдання вивчення навчальної дисципліни є:

систематизувати у аспірантів систему сучасних знань і уявлень щодо оцінки рівня розвитку знань у сучасній економіці, особливостей структури наукового дослідження, економічного забезпечення наукових досліджень, механізму проведення аналізу ринку та його економічної ефективності, застосування стратегічного підходу до розвитку, використання проектного підходу до організації бізнесу, оцінки інвестиційної привабливості наукових досліджень та визначення сучасних тенденцій в економічному забезпеченні наукових досліджень;

розвинути у здобувача навички самостійного придбання і використання в професійній діяльності знань щодо сучасної схема економічних наук в Україні; структури процесу формування концепції та програм розвитку соціально-економічної системи; концепції економічної ефективності конкурентних ринків та умов їх ефективності; підходів у проектному управлінні; моделей управління проектами; техніки фінансового інвестування на первинному і вторинному ринках цінних паперів; особливостей прямого фінансового інвестування.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути наступні **компетентності**:

Навчально-пізнавальна компетентність. Знання і розуміння особливостей механізму фінансового інвестування в інвестиційних фондах та інвестиційних компаніях; проектного підходу в управлінні підприємством, як важливої складової його функціонування; методів залучення іноземних інвестицій; діалектичного методу і теорії пізнання процесу безпосередньої

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень (модуль «Економічне забезпечення наукових досліджень»)»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2021
		стор. 5 з 22	

праці та її перетворення у науку; явищ і процесів економічного розвитку, їх пізнання; стратегічних підходів до розвитку.

Інформаційна компетентність. Орієнтація в прийнятті рішення щодо вирішення проблем управління інформаційним забезпеченням наукових досліджень; використання інформаційної бази економічних досліджень, таких як даних Державної Служби Статистики, митної служби (бази ЗЕД), профільних міністерств та асоціацій, операторів ринку, інформаційних ресурсів підприємств та їх партнерів, спеціалізованих інформаційних ресурсів та ЗМІ; орієнтація в методах управління проектами, такими як класичний, метод адаптивного управління проектами, критичного шляху, SIX SIGMA, теорії обмежень, project Management Methodology та інші.

Комунікативна компетентність. Розуміти підходи і механізми використання індивідуальних та колективних знань як нової форма соціально-економічного розвитку суспільства; економічного забезпечення наукових досліджень в умовах інтеграції економіки; використання стратегічного підходу до управління інноваційним розвитком суб'єктів ринку; формування конкурентної стратегії підприємства; економічного розвитку на основі стратегічного підходу в умовах глобалізації.

Оціночна компетентність. Уміння прийняття відповідних рішень на основі проведення аналізу інвестиційної привабливості галузі; SWOT-аналіз ринкового спрямування; PEST-аналізу факторів впливу на ринок; існуючих ризиків та бар'єру входу на ринок; позицій та конкурентних переваг гравців ринку; систем управління учасників трансферу технологій; ефективності система державного регулювання інвестиційних процесів; факторів впливу на розвиток комерціалізації інтелектуальної власності в ринковій економіці

Контрольна компетентність. Представляти результати аналітичних досліджень щодо міжнародного співробітництва в сфері інтелектуальної власності; світового досвід оцінювання ефективності альтернативних проектів; охорони та захисту прав інтелектуальної власності; оцінки ефективності проектних рішень, яка заснована на врахуванні часової та альтернативної вартості грошей; правового регулювання фінансових інвестицій, здійснюваних інвестиційними фондами і інвестиційними компаніями; економічних методів державного регулювання інвестиційної сфери.

Навчальна дисципліна «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень (Модуль «Економічне забезпечення наукових досліджень»)» посідає важливе місце серед дисциплін, що викладаються здобувачам у вищих навчальних закладах. Вона тісно пов'язана із вивченням таких курсів ОКР «Магістр», як «Управління проектами», «Стратегічне управління підприємством», «Економічне

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень (модуль «Економічне забезпечення наукових досліджень»)»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2021
		стор. 6 з 22	

управління підприємством», «Методологія прикладних досліджень», «Комерціалізація інтелектуального бізнесу», «Управління економічним потенціалом підприємства», «Економічна діагностика та контролінг» та інших.

1.2. Програма навчальної дисципліни.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з трьох навчальних модулів. Модуль №2 «**Економічне забезпечення наукових досліджень**», який є логічно завершеною, самостійною, цілісною частиною навчального плану, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи, домашнього завдання та аналіз результатів їх виконання.

Модуль №2 Економічне забезпечення наукових досліджень

Тема 1. Роль знань в сучасній економіці

Наука як система знань. Наукознавство та його основні розділи. Поняття, зміст, мета і функції науки. Форми організації та управління наукою в Україні. Основні ознаки наукового дослідження. Системність, доказовість та теоретичність наукового дослідження. Емпіричні, логічні та теоретичні пізнавальні завдання наукового дослідження. Класифікація наукових досліджень. Діалектичний метод і теорія пізнання процесу безпосередньої праці та її перетворення у науку. Побудова науки, анатомія науки, категорії і принципи, правила наукової теорії. Гіпотези. Наукові знання та їх розділ. Теоретичні і практичні знання. Конкретні науки. Сучасна схема економічних наук в Україні.

Знання як набір фактів. Знання як причина чи основа, що утворює предметну зону. Знання як набір спеціальних умінь. Знання, що ідентифікують індивідуального носія.

Етапи розвитку суспільства. Типи суспільного розвитку в контексті економіки знань. Використання індивідуальних та колективних знань. Управління економікою знань. Функції знань в економіці нового формату. Знання як елемент людського капіталу. Економіка знань як нова форма соціально-економічного розвитку суспільства. Оцінка рівня розвитку знань у сучасній економіці.

Тема 2. Економічне забезпечення наукових досліджень

Поняття наукового дослідження, його основні ознаки та характеристики. Особливості структури наукового дослідження, його об'єкт, мета, завдання, основні форми. Вимоги до наукових досліджень. Основні

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень (модуль «Економічне забезпечення наукових досліджень»)»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2021
		стор. 7 з 22	

види наукових досліджень. Відмінності та спільні риси емпіричних та теоретичних досліджень.

Явища і процеси економічного розвитку, їх пізнання. Застосування системного підходу в наукових дослідженнях. Проблемний підхід у науці. Сутність підходу та його призначення. Інструментарій вибору методів дослідження. Концептуальний підхід. Розуміння концепції. Різновиди концепції.

Структура процесу формування концепції та програм розвитку соціально-економічної системи. Етапи розробки концепції розвитку соціально-економічної системи.. Програмно-регіональний підхід. Поняття комплексної програми. Потреби, що зумовлюють розробку комплексних програм. Схема розробки комплексної програми. Системний підхід. Принципи використання системного підходу. Інші підходи економічних досліджень.

Інформаційна база щодо економічних досліджень: дані Державної Служби Статистики; дані митної служби (бази ЗЕД); дані профільних міністерств та асоціацій; дані операторів ринку; інформаційні ресурси підприємств (внутрішня база) та їх партнерів; дані спеціалізованих інформаційних ресурсів та ЗМІ; інформація, зібрана шляхом опитування споживачів; дані, отримані в ході проведення фокус-груп та інших досліджень тощо.

Тема 3. Аналіз ринку та економічної ефективності

Наукові підходи до визначення поняття «ефективність». Концепція економічної ефективності конкурентних ринків. Умови ефективності.

Ефективність для споживача на ринку. Надлишок споживачів. Модель надлишку споживача. Концепція надлишку. Поняття надлишку виробників. Модель надлишку виробника. Графічна модель зміни надлишку виробників. Досягнення рівноважного стану. Сукупний надлишок (TS) на конкурентному ринку. Концепції економіки добробуту. Критерії оцінки добробуту. Підходи до справедливості: егалітаризм; утилітаризм; лібералізм (ролзіанський підхід); лібертаріальний підхід (класичний лібералізм).

Економічний ефект. Економічна ефективність. Система показників економічної ефективності.

Аналіз інвестиційної привабливості галузі. Аналіз позицій та конкурентних переваг гравців ринку. Можлива частка на ринку. Довгостроковий прогноз розвитку ринку. Регіони для ведення бізнесу та перспективи експорту продукції. Існуючий гравець: аналіз позицій компанії на ринку в динаміці; вналіз змін діяльності конкурентів; зміна поведінки споживачів; зміна каналів збуту; фактори впливу на ринок.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень (модуль «Економічне забезпечення наукових досліджень»)»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2021
		стор. 8 з 22	

Дослідження ринкових ризиків. Інвестиційна привабливість галузі. SWOT-аналіз ринкового спрямування. PEST-аналіз факторів впливу на ринок. Існуючі ризики та бар'єри входу на ринок. Побудова карти ризиків на ринку.

Тема 4. Стратегічні підходи до розвитку

Сутність економічного розвитку. Розвиток і процес реформації.

Підходи до управління підприємствами. Системний підхід . Процесний підхід . Функціональний підхід . Ситуаційний підхід . Поведінковий підхід. Програмно-цільовий підхід. Прогнозний підхід. Функціонально-орієнтований підхід. Ситуаційний підхід. Стратегічний підхід.

Структура стратегічного управління. Сучасні підходи до розробки стратегії підприємства. Стратегії за періодами її реалізації. Стратегічні позиції. Стратегічні підходи: на основі відбору виконуваних стратегічних завдань; в умовах зростаючої невизначеності зовнішнього середовища; за рівнем прийняття рішень; залежно від способів забезпечення розвитку; щодо підтримки якості послуг; на основі диференціації; на основі фокусування.

Стратегічний підхід до розвитку персоналу як джерело підвищення конкурентоспроможності підприємства. Функції.

Стратегічні підходи до розвитку: суб'єктів господарювання на основі активізації використання їх інноваційного потенціалу; фінансів підприємства; зовнішньоекономічної діяльності; ринку послуг в Україні. Стратегічні підходи до управління фінансовими ризиками підприємства. Стратегічні підходи до соціального розвитку підприємства. Стратегічні підходи до управління інноваційним розвитком суб'єктів ринку. Підходи до формування конкурентної стратегії підприємства. Стратегічні підходи до економічного розвитку в умовах глобалізації

Тема 5. Проектний підхід до організації бізнесу

Методи управління проектами. Класичний. Адаптивне управління проектами (Adaptive Project Framework). AGILE. Техніка огляду програми (The Program Evaluation Review Technique). Управління проектом за методом критичного ланцюга (Critical Chain Project Management). Метод критичного шляху (Critical Path Method). Екстремальний проектний менеджмент (Extreme project management). Метод SIX SIGMA. Теорія обмежень (Theory of Constraints). Метод управління проектами PRINCE2. Project Management Methodology (Projects in Controlled Environments). Канбан Kanban Project Management (KANBAN). SCRUM.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень (модуль «Економічне забезпечення наукових досліджень»)»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2021
		стор. 9 з 22	

Проектний підхід в управлінні організацією. Передумови виникнення проектного підходу управління. Система проектного управління. Підходи та принципи системи управління проектами. Проблеми використання проектного підходу в управлінні.

Підходи у проектному управлінні. Портфельне управління. Реінжиніринг бізнес-процесів. Креативний підхід у проектному управлінні. Роль персоналу в реалізації креативного підходу. Вимоги до креативності співробітників. Модель мотивації продуктивної та непродуктивної креативності.

Моделі управління проектами. Ітеративна модель. Інкрементна модель (Incremental model). Спіральна модель (Spiral model).

Модель управління організацією на основі програм і проектів розвитку. Модель програмного управління. Оцінка і аналіз систем управління учасників трансферу технологій.

Проектний підхід в управлінні підприємством, як важлива складова його функціонування

Тема 6. Інвестиційна привабливість наукових досліджень

Економічна сутність інвестування. Об'єкти і суб'єкти інвестування. Роль інвестування у розширеному відтворенні. Стадії інвестиційної діяльності. Інвестиції у мікро- та макроекономіці. Законодавчі акти, що визначають правові засади інвестування. Права і обов'язки інвестора. Економічні методи державного регулювання інвестиційної сфери.

Майбутня і теперішня вартість інвестиційного капіталу. Показники оцінки інвестиційних ризиків. Методи виміру ризику. Премія за ризик. Поняття ліквідності інвестицій. Оцінка інвестицій в залежності від часу, потрібного для їх трансформації у грошові кошти.

Методи залучення іноземних інвестицій. Стратегія залучення іноземних інвестицій. Законодавча база щодо інвестування. Передумови інвестиційної активності. Визначення балансу взаємних інтересів. Система державного регулювання інвестиційних процесів.

Техніка фінансового інвестування на первинному і вторинному ринках цінних паперів. Особливості прямого фінансового інвестування. Особливості механізму фінансового інвестування в інвестиційних фондах та інвестиційних компаніях. Правове регулювання фінансових інвестицій, здійснюваних інвестиційними фондами і інвестиційними компаніями.

Принципи визначення ефективності інвестиційних проектів. Показники і види ефективності інвестиційного проекту. Комплексна оцінка ефективності проектних рішень, заснована на врахуванні часової та альтернативної вартості

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Правове, економічне та інформаційне забезпечення забезпечення наукових досліджень (модуль «Економічне забезпечення наукових досліджень»)»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2021
		стор. 11 з 22	

Модуль №2 «Економічне забезпечення наукових досліджень»									
1.1	Роль знань в сучасній економіці	1 семестр				1 семестр			
		5	1		4	6			6
1.2	Економічне забезпечення наукових досліджень	6	1	1	4	6			6
1.3	Аналіз ринку та економічної ефективності	6	1	1	4	8	1	1	6
1.4	Стратегічні підходи до розвитку	8	2	2	4	6	1		5
1.5	Проектний підхід до організації бізнесу	8	2	2	4	7	1	1	5
1.6	Інвестиційна привабливість наукових досліджень	8	2	2	4	7	1	1	5
1.7	Сучасні тенденції в економічному забезпеченні наукових досліджень	6	1	1	4	6			6
1.8	Виконання домашнього завдання	8			8	8			8
1.9	Модульна контрольна робота №1	5		1	4				
1.10	Підсумкова семестрова контрольна робота					6		1	5
Усього за модулем №2		60	10	10	40	60	4	4	52
Усього за навчальною дисципліною		60	10	10	40	60	4	4	52

2.2. Лекційні заняття, їх тематика і обсяг

№ п/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Денна форма навчання		Заочна форма навчання	
		Лекції	СРС	Лекції	СРС
1	2	3	4	5	6
1.1	Роль знань в сучасній економіці	1 семестр		1 семестр	
		1	2		3
1.2	Економічне забезпечення наукових досліджень	1	2		3
1.3	Аналіз ринку та економічної ефективності	1	2	1	3
1.4	Стратегічні підходи до розвитку	2	2	1	3
1.5	Проектний підхід до організації бізнесу	2	2	1	3
1.6	Інвестиційна привабливість наукових досліджень	2	2	1	3
1.7	Сучасні тенденції в економічному забезпеченні наукових досліджень	1	2		3
Усього за модулем №2		10	14	4	21
Усього за навчальною дисципліною		10	14	4	21

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Правове, економічне та інформаційне забезпечення забезпечення наукових досліджень (модуль «Економічне забезпечення наукових досліджень»)»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2021
		стор. 12 з 22	

2.3. Практичні заняття, їх тематика і обсяг

№ п/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Денна форма навчання		Заочна форма навчання	
		Практ. заняття	СРС	Практ. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6
1.1	Роль знань в сучасній економіці	1 семестр		1 семестр	
1.2	Економічне забезпечення наукових досліджень	1	2		3
1.3	Аналіз ринку та економічної ефективності	1	2	1	3
1.4	Стратегічні підходи до розвитку	2	2		2
1.5	Проектний підхід до організації бізнесу	2	2	1	2
1.6	Інвестиційна привабливість наукових досліджень	2	2	1	2
1.7	Сучасні тенденції в економічному забезпеченні наукових досліджень	1	2		3
1.8	Модульна контрольна робота №1	1	4		
1.9	Підсумкова семестрова контрольна робота			1	5
	Усього за модулем №2	10	18	4	23
	Усього за навчальною дисципліною	10	18	4	23

2.4. Самостійна (індивідуальна) робота студента, її зміст та обсяг

№ п/п	Зміст самостійної роботи студента	Обсяг СРС (годин)	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	14	21
2.	Підготовка до практичних занять	14	18
3.	Підготовка до модульної контрольної роботи	4	-
4.	Виконання домашнього завдання, контрольної (домашньої) роботи.	8	8
5	Підсумкова семестрова контрольна робота	-	5
	Усього за навчальною дисципліною	40	52

2.4.1. Домашнє завдання

Домашнє завдання (ДЗ) з дисципліни виконується з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь, набутих студентом у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни.

Завдання ДЗ полягає у вивченні тенденцій економічного забезпечення наукових досліджень. Виконання, оформлення та захист ДЗ здійснюється

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень (модуль «Економічне забезпечення наукових досліджень»)»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2021
		стор. 13 з 22	

студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій. Час, потрібний для виконання ДЗ – до 8 годин самостійної роботи.

2.4.2. Перелік питань для підготовки до заліку

1. Наука як система знань
2. Сучасна схема економічних наук в Україні.
3. Етапи розвитку суспільства. Типи суспільного розвитку в контексті економіки знань
4. Економіка знань як нова форма соціально-економічного розвитку суспільства. Оцінка рівня розвитку знань у сучасній економіці.
5. Поняття наукового дослідження, його основні ознаки та характеристики. Особливості структури наукового дослідження, його об'єкт, мета, завдання, основні форми.
6. Вимоги до наукових досліджень. Основні види наукових досліджень. Відмінності та спільні риси емпіричних та теоретичних досліджень.
7. Явища і процеси економічного розвитку, їх пізнання. Застосування системного підходу в наукових дослідженнях
8. Проблемний підхід у науці. Сутність підходу та його призначення. Інструментарій вибору методів дослідження. Концептуальний підхід. Розуміння концепції. Різновиди концепції.
9. Структура процесу формування концепції та програм розвитку соціально-економічної системи
10. Етапи розробки концепції розвитку соціально-економічної системи.. Програмно-регіональний підхід.
11. Інформаційна база щодо економічних досліджень
12. Наукові підходи до визначення поняття «ефективність». Концепція економічної ефективності конкурентних ринків. Умови ефективності.
13. Економічний ефект. Економічна ефективність. Система показників економічної ефективності.
14. Аналіз інвестиційної привабливості галузі
15. Інвестиційна привабливість галузі. SWOT-аналіз ринкового спрямування. PEST-аналіз факторів впливу на ринок
16. Підходи до управління підприємствами. Системний підхід . Процесний підхід . Функціональний підхід . Ситуаційний підхід . Поведінковий підхід. Програмно-цільовий підхід. Прогнозний підхід. Функціонально-орієнтований підхід. Ситуаційний підхід. Стратегічний підхід.
17. Структура стратегічного управління. Сучасні підходи до розробки стратегії підприємства

	<p>Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень (модуль «Економічне забезпечення наукових досліджень»»»</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2021
		стор. 14 з 22	

18. Стратегічний підхід до розвитку персоналу як джерело підвищення конкурентоспроможності підприємства

19. Стратегічні підходи до розвитку: суб'єктів господарювання на основі активізації використання їх інноваційного потенціалу

20. Стратегічні підходи до розвитку фінансів підприємства; зовнішньоекономічної діяльності; ринку послуг в Україні

21. Стратегічні підходи до управління фінансовими ризиками підприємства. Стратегічні підходи до соціального розвитку підприємства

22. Стратегічні підходи до управління інноваційним розвитком суб'єктів ринку. Підходи до формування конкурентної стратегії підприємства. Стратегічні підходи до економічного розвитку в умовах глобалізації

23. Методи управління проектами. Класичний. Адаптивне управління проектами (Adaptive Project Framework). AGILE. Техніка огляду програми (The Program Evaluation Review Technique). Управління проектом за методом критичного ланцюга (Critical Chain Project Management)

23. Метод критичного шляху (Critical Path Method). Екстремальний проектний менеджмент (Extreme project management). Метод SIX SIGMA. Теорія обмежень (Theory of Constraints). Метод управління проектами PRINCE2. Project Management Methodology (Projects in Controlled Environments). Канбан Kanban Project Management (KANBAN). SCRUM.

24. Проектний підхід в управлінні організацією. Передумови виникнення проектного підходу управління. Система проектного управління. Підходи та принципи системи управління проектами. Проблеми використання проектного підходу в управлінні.

25. Підходи у проектному управлінні. Портфельне управління. Реінжиніринг бізнес-процесів. Креативний підхід у проектному управлінні. Роль персоналу в реалізації креативного підходу. Вимоги до креативності співробітників. Модель мотивації продуктивної та непродуктивної креативності.

26. Моделі управління проектами. Ітеративна модель. Інкрементна модель (Incremental model). Спіральна модель (Spiral model).

27. Модель управління організацією на основі програм і проектів розвитку. Модель програмного управління. Оцінка і аналіз систем управління учасників трансферу технологій.

28. Проектний підхід в управлінні підприємством, як важлива складова його функціонування

29. Економічна сутність інвестування. Об'єкти і суб'єкти інвестування. Роль інвестування у розширеному відтворенні. Стадії інвестиційної діяльності

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень (модуль «Економічне забезпечення наукових досліджень»)»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2021
		стор. 15 з 22	

30. Інвестиції у мікро- та макроекономіці. Законодавчі акти, що визначають правові засади інвестування. Права і обов'язки інвестора. Економічні методи державного регулювання інвестиційної сфери.

31. Майбутня і теперішня вартість інвестиційного капіталу. Показники оцінки інвестиційних ризиків. Методи виміру ризику. Премія за ризик. Поняття ліквідності інвестицій. Оцінка інвестицій в залежності від часу, потрібного для їх трансформації у грошові кошти.

32. Методи залучення іноземних інвестицій. Стратегія залучення іноземних інвестицій. Законодавча база щодо інвестування. Передумови інвестиційної активності. Визначення балансу взаємних інтересів. Система державного регулювання інвестиційних процесів.

33. Техніка фінансового інвестування на первинному і вторинному ринках цінних паперів. Особливості прямого фінансового інвестування. Особливості механізму фінансового інвестування в інвестиційних фондах та інвестиційних компаніях

34. Правове регулювання фінансових інвестицій, здійснюваних інвестиційними фондами і інвестиційними компаніями.

35. Принципи визначення ефективності інвестиційних проектів. Показники і види ефективності інвестиційного проекту

36. Комплексна оцінка ефективності проектних рішень, заснована на врахуванні часової та альтернативної вартості грошей

37. Конфлікт методів в оцінці ефективності альтернативних інвестиційних проектів

38. Світовий досвід оцінювання ефективності альтернативних проектів.

39. Інтелектуальна власність як економіко-правова категорія. Еволюція теоретичних уявлень про зміст та структуру відносин власності. Економіко-правовий зміст інтелектуальної власності

40. Структура інтелектуальної власності. Економіко-правові відносини щодо об'єктів патентного права. Засоби індивідуалізації учасників цивільного обігу товарів і послуг як важлива складова інтелектуальної власності

41. Відносини щодо нетрадиційних об'єктів інтелектуальної власності. Сутність та специфіка авторського права

42. Особливості формування та реалізації суміжних прав. Передумови та стимули розвитку інтелектуальної власності в ринковій економіці

43. Охорона та захист прав інтелектуальної власності. Потреба охорони та захисту прав інтелектуальної власності. Охорона прав промислової власності. Охорона авторського та суміжних прав .

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень (модуль «Економічне забезпечення наукових досліджень»)»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2021
		стор. 16 з 22	

44. Актуальні проблеми комерціалізації інтелектуальної власності. Сутність і механізм комерціалізації інтелектуальної власності. Ліцензійні угоди, їх структура та класифікація. Економічна ефективність ліцензування.

45. Міжнародне співробітництво в сфері інтелектуальної власності

46. Проблеми формування глобального ринку прав на об'єкти інтелектуальної власності. Міжнародне співробітництво у сфері патентного права

47. Міжнародні аспекти охорони та захисту авторського та суміжних прав

48. Формування інституту інтелектуальної власності в Україні

49. Роль та значення інтелектуальної власності у формуванні національної інноваційної системи

50. Проблеми та перспективи розвитку інтелектуальної власності в Україні.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- пояснювально-ілюстративний метод;
- метод проблемного викладу;
- репродуктивний метод;
- дослідницький метод.

Реалізація цих методів здійснюється при проведенні лекцій, демонстрацій, самостійному вирішенні задач, роботі з навчальною літературою, аналізі та вирішенні задач з організаційної поведінки та крос-культурного управління.

3.2. Рекомендована література

3.2.1. Антошкіна Л.І. Управління знаннями: навчальний посібник / Л.І. Антошкіна. – Донецьк: Юго-Восток, 2011. – 179с.

3.2.2. Василенко В. О. Інноваційний менеджмент : навч. посібн. / В. О. Василенко, В. Г. Шматько. – 3-тє вид., вип. та доп. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 440 с.

3.2.3. Василенко В.О., Ткаченко Т.І. Стратегічне управління підприємством: навчальний посібник для студентів вищих навчальних

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень (модуль «Економічне забезпечення наукових досліджень»)»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2021
		стор. 17 з 22	

закладів/ Василенко В.О., ред.; МОН – 2-ге вид., випр. і доп. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 399 с.

3.2.4. Горбачова О.М., Рибак О.М. Інвестування: курс лекцій/ МОН; Національний авіаційний університет. Київ: Нау-друк, 2010. 87 с.

3.2.5. Гуляєва Н.М. Інвестиційний менеджмент: методика розв'язання практичних завдань: навчальний посібник/ Київський національний торговельно-економічний ун-т. Київ: КНТЕУ, 2015. 220 с.

3.2.6. Дахно І.І. Право інтелектуальної власності: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів/ МОН. – Київ: Либідь, 2002. – 200 с.

3.2.7. Зубенко В. О. Використання логістики для інтенсифікації інноваційної діяльності на залізничному транспорті / В. О. Зубенко // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2011. – № 34. – С. 181–182.

3.2.8. Ілляшенко С. М. Інноваційний менеджмент : підручник / С. М. Ілляшенко. – Суми : ВТД – Університетська книга, 2010. – 334 с.

3.2.9. Інтелектуальна власність: теорія і практика інноваційної діяльності : підручник / М. В. Вачевський, В. Г. Кремень, В. В. Мадзігон та ін. – К. : Професіонал, 2005. – 448 с.

3.2.10. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність: навчальний посібник. 3-є вид., перер. та доп. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 376 с.

3.2.11. Немчин А.Ф. Интеллектуальная собственность - один из источников наполнения бюджета. Стратегія розвитку України: соціологія, економіка, право: науковий журнал/ Національний авіаційний університет, Інститут Міжнародних відносин – Київ, 2008. – : № 1-2. – С. 331-338

3.2.12. Пересада А.А. Інвестування: навчальний посібник/ МОН; Київський національний економічний університет. Київ: КНЕУ, 2004. 250 с.

3.2.13. Петрович Й. М., Кривешко О. В., Ступак І. О. Стратегічне управління конкурентоспроможністю промислового підприємства: монографія/ МОН МС України, Національний університет "Львівська політехніка". – Львів: Львівська політехніка, 2012. – 228 с.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень (модуль «Економічне забезпечення наукових досліджень»)»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2021
		стор. 18 з 22	

3.2.17. Пілецька С. Т. Антикризове управління економічною стійкістю промислового авіапідприємства [Текст]: монографія / С. Т. Пілецька. – К. : Центр учбової літератури, 2014. – 320 с.

3.2.18. Семикіна М.В. Інтелектуальний бізнес: навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей денної та заочної форми навчання. / М.В. Семикіна, О.М. Петіна; за ред. М. В. Семикіної. – Кіровоград: КНТУ, 2015. – 141 с.

3.2.19. Стратегічне управління : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Уклад.: О.М. Тищенко, В.О. Могилко, І.А. Дмитрієв, Р.В. Сагайдак-Нікітюк, І.Ю. Шевченко, О.А. Ященко. □ Х.: ХНАДУ, 2016. – 252 с.

3.2.20. Телишевська Л.І., Успенко В.І. Інвестиційний аналіз: навчальний посібник / МОН. Харків: Бурун книга, 2011. 280 с.

3.2.21. Халаїм Н. Правова охорона університетських досліджень. Університетська освіта/ ДВНЗ "Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана – Київ, 2012. – : № 2. – С. 60-65:

3.2.22. Шпильовий В.Д., Михальченко О. А., Шпильова Т. І., Казарінов Ю.І. Стратегічне проектне управління. 2015.

Допоміжна література

3.2.23. Ареф'єва О.В. Стійкий розвиток підприємств у міжнародному економічному просторі: Монографія. За редакцією Ареф'євої О.В. К:НАУ, 2018. 260 с.

3.2.24. Ареф'єва О.В., Пілецька С.Т., Резніченко Д.С. Стратегічне управління потенціалом інноваційного підприємства. Інноваційні платформи управління економічними процесами в умовах цифровізації економіки: кол. моногр. За ред. д.е.н., проф. Прохорової В.В. Х.: Видавництво Іванченка І.С., 2020. 293 с.

3.2.25. Ареф'єва О.В. Методологічні підходи реалізації інноваційного управління розвитком підприємств / О.В. Ареф'єва, С.О. Ареф'єв // Адаптивне управління: теорія і практика» Серія «Економіка» Випуск 3 (6), 2017. <http://am.eor.by/index.php/gallery/125-vipusk-3-6-2017>.

3.2.26. Пілецька С.Т., Коритько Т.Ю. Ефективність управління підприємством, підходи та методи щодо її оцінки // Проблеми системного підходу в економіці : зб. наук. праць. – К. : НАУ, 2018. – Вип. 5(67). – С. 100–106.

3.2.27. Пілецька С.Т., Ткаченко Є.В. Інноваційний потенціал підприємства в системі антикризового управління. Accounting & Finance/ Oblik i Finansi . 2020, Issue 87, p178-184.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень (модуль «Економічне забезпечення наукових досліджень»)»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2021
		стор. 19 з 22	

3.2.28. Пілецька С.Т., Ткаченко Є.В. Формування стратегії інноваційного розвитку підприємства «Економічні студії» Випуск 1 (27) березень 2020 р. С.146 – 151.

3.2.29. Романенко О. О. Еволюція підходів до стратегічного управління розвитком підприємства. Управління розвитком : зб. наук. пр. / Харків. нац. екон. ун-т ім. Семена Кузнеця. – Харків, 2016. - № 4. - С. 117–123. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uproz_2016_4_19

3.2.30. Тертичка В.В. Стратегічне управління : підручник. Київ : «К.І.С.», 2017. - 932 с.

3.3. Інформаційні ресурси в інтернеті

3.3.1. Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://www.portal.rada.gov.ua>

3.3.2. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

3.3.3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>.

3.3.4. Методичні розробки кафедри (в електронному вигляді).

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
	Модуль №1	
	1 семестр	1 семестр
Виконання завдань на практичних заняттях	106×4=40	106×2=20
Виконання та захист домашнього завдання	20	20
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше</i>	<i>31 бал</i>	-
Виконання модульної контрольної роботи №1	20	-
<i>Підсумкова семестрова контрольна робота</i>		40
Усього за модулем №1	80	80
Семестровий диференційований залік	20	20
Усього за дисципліною	100	

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень (модуль «Економічне забезпечення наукових досліджень»)»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2021
		стор. 20 з 22	

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються здобувачу, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку (табл. 4.2).

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

Таблиця 4.2

Відповідність рейтингових оцінок за окремі види навчальної роботи в балах оцінкам за національною шкалою

Рейтингова оцінка в балах				Оцінка за національною шкалою
Виконання завдань на практичних заняттях	Виконання та захист домашнього завдання, семестровий диференціальний залік	Виконання модульної роботи	Підсумкова семестрова контрольна робота	
9-10	18-20	18-20	36-40	Відмінно
8	15-17	15-17	30-35	Добре
6-7	12-14	12-14	24-29	Задовільно
менше 6	менше 12	менше 12	менше 24	Незадовільно

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Сума поточної та контрольної модульних рейтингових оцінок становить підсумкову модульну рейтингову оцінку (табл.4.3), яка в балах та за національною шкалою заноситься до відомості модульного контролю.

Таблиця 4.3

Відповідність підсумкових модульних рейтингових оцінок в балах оцінкам за національною шкалою

Модуль №1	Залік	Оцінка за національною шкалою
Денна форма навчання Заочна форма навчання		
72-80	18-20	Відмінно
60-71	15-17	Добре
48-59	12-14	Задовільно
менше 48	менше 12	Незадовільно

Таблиця 4.4

Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в	Оцінка за	Оцінка за шкалою ECTS
----------	-----------	-----------------------

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень (модуль «Економічне забезпечення наукових досліджень»)»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2021
		стор. 21 з 22	

балах	національною шкалою	Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента.

4.6. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка заноситься до залікової книжки та навчальної картки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./E** тощо.

4.7. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до академічної довідки про виконання освітньо-наукової програми.

Система менеджменту якості.
Робоча програма
навчальної дисципліни
«Правове, економічне та інформаційне
забезпечення
наукових досліджень (модуль «Економічне
забезпечення наукових досліджень»)

Шифр документа Р:111.0 01-01 2021

стор. 24 з 2

(03) 01 - 01

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (відділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки
1.	УМ.В.П.	21.05.22	Ласицька О.В.	<i>[Signature]</i>	

(03) 01 - 12

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ кр.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Ініціали
1	Ласицька Олена Володимирівна	<i>[Signature]</i>	22.05.22	
2	Ласицька Світлана Іванівна	<i>[Signature]</i>	22.05.22	

(03) 01 - 01

АРКУШ РЕЄСТРАЦІ РЕВІЗІЇ

№ кр.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок (підпис)
1.	Ласицька Олена Володимирівна	22.05.22	<i>[Signature]</i>	актуальний
2	Ласицька Світлана Іванівна	22.05.22	<i>[Signature]</i>	актуальний

(03) 01 - 01

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ змін	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла	Дата внесення змін	Дата списання
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(03) 01 - 32

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Робник				
Укладено				
Укладено				

Робочу навчальну програму дисципліни «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень» (модуль « Інформаційне забезпечення наукових досліджень" розроблено на основі робочого навчального плану № РМ-9-262/21 підготовки фахівців освітнього рівня «PhD» та відповідних нормативних документів.

Робочу навчальну програму розробив:

Професор кафедри організації
авіаційних перевезень, професор

П. Павленко

Робочу навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 275 «Транспортні технології» (освітньої - наукової програми «Транспортні технології (на повітряному транспорті)) - кафедри організації авіаційних перевезень протокол від «30» червня 2021 р. №14

Завідувач кафедри _____

Д.Шевчук

Гарант освітньої - наукової програми _____

Д. Шевчук

Робочу навчальну програму обговорено і схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету транспорту, менеджменту і логістики, протокол від «07» 09 2021 р. № 9

Голова НМРР _____

І. Шевченко

УЗГОДЖЕНО:

Завідувач аспірантурою
та докторантурою

А.Лелеченко
«__» _____ 2021р.

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

УЗГОДЖЕНО
Декан ФТМЛ

Тетяна МОСТЕНСЬКА

«14» вересня 2022 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи

Анатолій ПОЛУХІН

«14» вересня 2022 р.

ВИТЯГ

з протоколу № 13 засідання кафедри організації авіаційних перевезень
від 13 вересня 2022 р.

СЛУХАЛИ: Про дійсність робочої програми навчальної дисципліни “Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень”, індекс НДФ-(1-9,17)-(051-292)/21 - 1.2.1, затвердженої 09 вересня 2021 р.

УХВАЛИЛИ: Вважати роботу програму “Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень Модуль 3” індекс НДФ - (1-9,17)-(51-292)/21-1.2.1, дійсною для навчальної дисципліни “Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень” навчального плану № НДФ- (1-9,11,14,17)- (015-293)/22 - 1.2.1 та робочого навчального плану РДФ - (1-9, 11,14,17) - (015-293)/22 - 1.2.1 підготовки фахівців ступеня доктора філософії для усіх галузей знань, усіх спеціальностей та усіх освітньо-наукових програм.

Завідувач кафедри

Дмитро ШЕВЧУК

Секретар кафедри

Алла ВАЛЬКО

ЗМІСТ

	сторінка
Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1 Заплановані результати	4
1.2. Програма навчальної дисципліни	5
2. Зміст навчальної дисципліни	6
2.1. Структура навчальної дисципліни	6
2.2. Лекційні заняття, їх тематика і обсяг.....	7
2.3. Практичні заняття, їх тематика і обсяг	7
2.4. Самостійна (індивідуальна) робота студента, її зміст та обсяг.....	8
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	8
3.1. Методи навчання	8
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	8
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	10

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень» Модуль 3	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.01-01-2021
		стор. 4 з 13	

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення робочої програми навчальної дисципліни», затвердженої розпорядженням від 10.07.2019 р. № 070 та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Заплановані результати

Дана навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль висококваліфікованого дослідника підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Метою є формування у майбутніх фахівців базових принципів, підходів та методології наукового дослідження, способів пошуку наукової інформації, її класифікації та відбору. Одержання практичних навичок у роботі з різноманітними джерелами інформації шляхом реалізації таких завдань:

- вивчення низки ключових теоретичних понять, категорій, тенденцій і сучасних можливостей інформаційного пошуку;
- пошук та аналіз основних джерел отримання наукової інформації;
- вміння аналізувати, правильно цитувати, анотувати та складати наукові огляди.

Здобувачі повинні знати: сучасні системи пошуку та оброблення інформації; технології пошуку й добору джерел наукової інформації; нормативно-правові акти, що регулюють інформаційну діяльність в Україні; наукові пошукові системи, національні та світові інформаційні ресурси галузі; алгоритми пошуку необхідної галузевої інформації в базах даних; напрями розвитку єдиного інформаційного середовища; організацію роботи бібліотек.

Здобувачі повинні вміти: формувати теоретичні знання про галузеву інформацію; оцінювати сучасний стан, структуру та тенденції розвитку вітчизняної системи інформації у т.ч. галузевої; самостійно орієнтуватися в інформаційних потоках інформації; демонструвати базові навички роботи з мережею Internet та галузевими ресурсами; здійснювати пошук, зберігання та розповсюдження галузевої інформації; застосовувати методи аналітико-синтетичної переробки, зберігання та поширення інформації; користуватися навчальною, довідковою, нормативною, науковою літературою для вирішення професійних завдань; проводити оцінку достовірності та об'єктивності інформації; здійснювати пошук необхідної галузевої інформації в наукових національних та світових базах даних; орієнтуватися в принципах організації роботи онлайн ресурсів та бібліотек в Україні та за межами її держави.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі **компетентності**:

- здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницької діяльності у сфері своєї наукової галузі знань, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики з пошуку, аналізу та використання наукової інформації;
- здатність у проведенні критичного аналізу наукових джерел інформації, наукових та професійних текстів;
- мати знання і навички з формування первинного інформаційного простору наукового дослідження, класифікації і відбору джерел інформації;

- мати знання методів і технологій сучасного інформаційного пошуку достовірної наукової інформації та навички використання їх на рівні доктора філософії; мати навички роботи з різними джерелами; вишукувати, обробляти, аналізувати та систематизувати отриману інформацію; мати вміння та навички працювати з сучасними бібліографічними і реферативними базами даних, а також наукометричними платформами, такими як Web of Science, Scopus та ін.; мати навички відслідковування найновіших досягнень та знаходження наукових джерел, що мають відношення до сфери наукових інтересів аспіранта (здобувача); виявляти протиріччя і невирішені раніше проблеми або їх частини, формувати робочі гіпотези.

Основою формування знань, умінь і навичок у навчальній дисципліні “Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень” є лекції, практичні заняття, а також самостійна робота. Під час навчання студенти користуються комплектом методичних матеріалів і списком рекомендованої літератури.

1.2. Програма навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з трьох навчальних модулів.

Модуль 3 «Інформаційне забезпечення наукових досліджень» є логічно завершеною, самостійною, цілісною частиною навчального плану, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

Тема 1. Основні інформаційного забезпечення наукової діяльності

Поняття інформаційне забезпечення галузі. Науково-технічна інформація. Класифікація джерел інформації. Офіційна інформація. Первинні джерела інформації. Вторинні джерела інформації. Бази науково-технічної інформації України. Елементи та основні функції сучасної системи інформаційного забезпечення в Україні. Організаційно-правові документи, що регулюють діяльність системи інформаційного забезпечення України. Споживачі наукової інформації. Принципи визначення потреб в інформації. Нормативно-правові акти, що регулюють діяльність системи інформаційного забезпечення. Конституція України, Закон України «Про інформацію», Закон України «Про науково-технічну інформацію», Закон України «Про Національну програму інформатизації», Закон України «Про доступ до публічної інформації». Споживачі наукової інформації. Поняття інформаційна потреба, інформаційна підтримка, інформаційна послуга. Методи вивчення інформаційних потреб фахівців галузі. Державне нормативно-правове регулювання інформаційного забезпечення наукової діяльності.

Тема 2. Бібліотеки України в системі цифрових комунікацій. Електронні бібліотеки. Використання ресурсів електронних бібліотек в науковій діяльності

Електронні бібліотеки: етапи формування, структура. Електронні документи: визначення, типологія і властивості. Електронні ресурси: бази даних. Електронні каталоги. Метадані. Повнотекстові електронні журнали. Електронні книги. Довідкові матеріали, енциклопедії, словники, інші види електронних ресурсів. Політика в області створення електронних бібліотек «Ініціатива відкритого доступу» (Open Access Initiative). Створення цифрових архівів наукової інформації. Міжнародні проекти. Відкриті архіви України. Основні типи відкритих архівів України: інституційні репозитарії, електронні архіви навчального контенту, дослідницькі, електронні журнали та ін. Національна система науково-технічної інформації. Український інститут науково-технічної і економічної інформації (УкрІНТЕІ). Міжнародні бази наукової інформації.

Тема 3. Сучасна система пошуку та оброблення інформації. Основи інформаційного пошуку. Аналітико-синтетична обробка документів

Поняття інформаційного пошуку та аналізу інформації. Технологія пошуку і добору джерел. Інформаційно-пошукові мови. Види каталогів. Аналітико-синтетична обробка документів. Бібліографічний опис та його обов'язкові елементи. Сучасні стандарти бібліографічного опису. Бібліографічний відбір та критерії відбору інформації. Поняття інформаційного пошуку. Принципи формування запиту на пошук. Пошук, накопичення та обробка наукової інформації. Системи і алгоритми пошуку інформації в мережі Інтернет. Технологія пошуку наукової інформації.

Тема 4. Використання міжнародних наукометричних баз даних відкритого доступу в наукових дослідженнях

Використання web-орієнтованих ресурсів і сервісів. Наукометричні бази: характеристика, можливості і завдання. Крокі МОН для входу у світову наукову спільноту. Загальна характеристика міжнародних наукометричних баз. Найавторитетніші світові НМБД Web of Science і Scopus. Наукометричні показники. Наукометричні електронні ресурси бібліотек України у ВНЗ.

Тема 5. Критерії добору міжнародних наукометричних баз відкритого доступу

Основні критерії добору наукометричних платформ та їх показники. Системи міжнародного відкритого доступу: Google Scholar, Scholarometer, IndexCopernicus (IC), Microsoft Academic Search, Academia.edu. Вітчизняні інформаційно-аналітичні системи. Загальна характеристика спеціалізованих інформаційно-пошукових систем. Приклади використання спеціалізованих інформаційно-пошукових та аналітичних систем. Методика пошуку в інформаційно-пошукових системах.

Тема 6. Основи підготовки наукових публікацій по результатам досліджень

Якість наукової публікації. Класифікація наукових публікацій. Тези доповідей. Види наукових статей. Загальний план побудови наукової статті у фаховому віданні та виданні що входить в міжнародні наукометричні бази. Морфологічні та стилістичні особливості наукових публікацій. Організація роботи зі збору, обробки та написання наукової публікації.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни

№ п/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)								
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання				
		Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС	Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Модуль 3 «Інформаційне забезпечення наукових досліджень»										
1.1	Основи інформаційного забезпечення наукової діяльності	1 семестр				1 семестр				
		2	2			1	1			
1.2	Бібліотеки України в системі цифрових комунікацій. Електронні бібліотеки. Використання ресурсів електронних бібліотек в науковій діяльності	3	1	2		1	1			

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень» Модуль 3	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.01-01-2021
		стор. 7 з 13	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.3	Сучасна система пошуку та оброблення інформації. Основи інформаційного пошуку. Аналітико-синтетична обробка документів	4	2	2		2	2		
1.4	Використання міжнародних наукометричних баз даних відкритого доступу в наукових дослідженнях	4	2	2		3	1	2	
1.5	Критерії добору міжнародних наукометричних баз відкритого доступу	1	1						
1.6	Основи підготовки наукових публікацій по результатам досліджень	4	2	2		1	1	1	
	<i>Модульна контрольна робота 1</i>	2		2		1		1	
	Усього за модулем 1		10	10			6	4	
	Усього за навчальною дисципліною		10	10			6	4	

2.2. Лекційні заняття, їх тематика та обсяг

№ п/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Денна форма навчання		Заочна форма навчання	
		Лекції	СРС	Лекції	СРС
1	2	3	4	5	6
		1 семестр		1 семестр	
1.1	Основи інформаційного забезпечення наукової діяльності	2		1	
1.2	Бібліотеки України в системі цифрових комунікацій. Електронні бібліотеки. Використання ресурсів електронних бібліотек в науковій діяльності	1		1	
1.3	Сучасна система пошуку та оброблення інформації. Основи інформаційного пошуку. Аналітико-синтетична обробка документів	2		2	
1.4	Використання міжнародних наукометричних баз даних відкритого доступу в наукових дослідженнях	2		1	
1.5	Критерії добору міжнародних наукометричних баз відкритого доступу	1			
1.6	Основи підготовки наукових публікацій по результатам досліджень	2		1	
	Усього за модулем 1	10		6	
	Усього за навчальною дисципліною				

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень» Модуль 3	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.01-01-2021
		стор. 8 з 13	

2.3. Практичні заняття, їх тематика та обсяг

№ п/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Денна форма навчання		Заочна форма навчання	
		Практ. заняття	СРС	Практ. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6
		1 семестр		1 семестр	
1.1	Основи інформаційного забезпечення наукової діяльності				
1.2	Бібліотеки України в системі цифрових комунікацій. Електронні бібліотеки. Використання ресурсів електронних бібліотек в науковій діяльності	2			
1.3	Сучасна система пошуку та оброблення інформації. Основи інформаційного пошуку. Аналітико-синтетична обробка документів	2			
1.4	Використання міжнародних наукометричних баз даних відкритого доступу в наукових дослідженнях	2		2	
1.5	Критерії добору міжнародних наукометричних баз відкритого доступу				
1.6	Основи підготовки наукових публікацій по результатам досліджень	2		1	
	<i>Модульна контрольна робота 1</i>	2		1	
	Усього за модулем 1	10		4	
	Усього за навчальною дисципліною	10		4	

2.4. Самостійна (індивідуальна) робота студента, її зміст та обсяг

№ п/п	Зміст самостійної роботи студента	Обсяг СРС (годин)	
		Денна та вечірня форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	40	50
2.	Підготовка до практичних занять	50	70
3.	Підготовка до модульної контрольної роботи	30	36
	Усього за навчальною дисципліною	120	156

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень» використовуються такі методи навчання:

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень» Модуль 3	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.01-01-2021
			стор. 9 з 13

- лекції з використанням мультимедійних презентацій;
- практичні заняття з використанням віртуальних засобів і платформ;
- розв'язування ситуаційних завдань, кейсів;
- застосування прикладного програмного забезпечення.

Реалізація цих методів здійснюється при проведенні лекцій, демонстрацій, виконанні практичних робіт, самостійному вирішенні завдань, роботі з базовою і допоміжною навчальною літературою та використанні інформаційних ресурсів в Інтернеті.

3.2. Рекомендована література

3.2.1. Базова література:

1. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII.
2. Про інформацію : Закон України прийнятий Верховною Радою України 642-III зі змін.
3. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України прийнятий Верховною Радою України 26.11.2015 № 848-XIII зі змін.
4. Про науково-технічну інформацію : Закон України прийнятий Верховною Радою України 25.06.1993 № 3322-XII зі змін.
5. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII.
6. Концепція забезпечення якості вищої освіти Електронний ресурс – Режим доступу: http://dovira.eu/images/QA_concept_Final.pdf
7. Нова стратегічна програма європейського співробітництва в галузі освіти і навчання «Освіта і навчання 2020» Електронний ресурс – Режим доступу: http://www.meduniv.lviv.ua/files/info/nats_strategia.pdf
8. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання: ДСТУ 8302:2015 / Нац. стандарт України. – Вид. офіц. – Введ. з 01.07.2016. – К. : УкрНДНЦ, 2016. – 16 с. – (Інформація та документація).
9. Вимоги до оформлення дисертацій та авторефератів дисертацій (розроблено на підставі ДСТУ 3008-95 «Документи. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення») // Бюлетень ВАК України. – К., 2011. – № 9/10. – С. 2-10.
10. Берегова Г. Д. Ділова українська мова. Курс лекцій : навч.-метод. посіб. – Херсон : Айлант, 2004. – 240 с.
11. Інформаційні системи і технології: навч. посіб. / П.М.Павленко, С. Ф. Філоненко, К. С. Бабіч та ін. / за заг. ред. П.М.Павленка – К. : НАУ, 2013. – 324 с.
12. Гальченко С.І . Основи наукових досліджень : навч.-метод. посіб. / С. І. Гальченко, О. З. Силка. – Черкаси : АММО, 2015. – 93 с.

3.2.2. Допоміжна література:

1. Гриценко Т. Б. Українська мова за професійним спрямуванням : навч. посіб. / Т. Б. Гриценко. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 624 с.
2. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови : навч. посіб. з алгоритмічними приписами / Г. С. Онуфрієнко. – 2-ге вид. перероб. та доп. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 392 с.
3. Основи наукового мовлення : навч.-метод. посіб. / уклад. : О. А. Бобер, С. А. Бронікова, Т. Д. Єгорова та ін.; за ред. І. М. Плотницької, Р. І. Ленди. – К. : НАДУ, 2012. – 48 с.
4. Студентська науково-дослідницька робота (Нормативно-методичні рекомендації). – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 58 с.
5. Ходаківський Є. І. Інтелектуальна власність : економіко-правові аспекти : навч. посіб. / Є. І. Ходаківський, В. П. Якобчук, І. Л. Литвинчук. – К. : «Центр учбової літератури», 2014. – 276 с.
6. Міжнародні наукометричні бази даних: види та особливості - Режим доступу: <https://www.perspektyva.in.ua/naukovvi-prostir/poradupaiukoуІзуи/tigьпагобпi-пaикотеігусьпi->

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень» Модуль 3	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.01-01-2021
		стор. 10 з 13	

Багу-бапулі/

3.2.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Академічне письмо та бібліографія - Головна. - Назва з екрану. - Режим доступу: bibliosynergy.ua.org.ua/index.php/proekt1.
2. Рекомендації з оформлення посилань в наукових роботах : DSpace. - Назва з екрану. - Режим доступу: _ela.kpi.ua/handle/123456789/16051.
3. Рекомендації до пошуку наукової інформації за допомогою Інтернетресурсів. - Назва з екрану. - Режим доступу: <https://docs.google.com/document/d/1sUBDV-qvUxuAfoi1yNW47y.../edit?hl=uk>.
4. Стили оформлення бібліографічних посилань для міжнародних публікацій. Ч. 1. - Назва з екрану. - Режим доступу : www.library.ukma.edu.ua/.../Styli_oformlennya_bibliografichnykh.
5. Scopus [Електронний ресурс] : сайт. - Режим доступу: <http://elsevierscience.ru/products/scopus/>
6. Web of Science [Електронний ресурс] : сайт. - Режим доступу: <https://clarivate.com/products/web-of-science/>
7. Google Scholar [Електронний ресурс] : сайт. - Режим доступу: <https://scholar.google.com.ua/>
8. Wiley Online Library [Електронний ресурс] : сайт. - Режим доступу: <https://onlinelibrary.wiley.com/library-info/products/journals>
9. Springer Link [Електронний ресурс] : сайт. - Режим доступу: <https://link.springer.com/>
10. Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Вид навчальної роботи	Модуль 1	
	1 семестр	1 семестр
Виконання завдань на практичних заняттях	40	40
Виконання та захист контрольної роботи	30	30
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи 1 студент має набрати не менше</i>	<i>42 балів</i>	-
Виконання модульної контрольної роботи 1	30	30
Усього за модулем 1	100	100
Семестровий диференційований залік	-	-
Усього за дисципліною	100	

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку (табл. 4.2).

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень» Модуль 3	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 19.01-01-2021
		стор. 11 з 13	

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

Таблиця 4.2

Відповідність рейтингових оцінок за окремі види навчальної роботи в балах оцінкам за національною шкалою

Рейтингова оцінка в балах					Оцінка за національною шкалою
Виконання завдань на практичних заняттях	Виконання та захист контрольної домашньої роботи		Виконання модульної роботи		
36-40	36-40	26-30	26-30	26-30	Відмінно
31-35	31-35	21-25	21-25	21-25	Добре
25-30	25-30	17-20	17-20	17-20	Задовільно
менше 25	менше 25	менше 17	менше 17	менше 17	Незадовільно

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Сума поточної та контрольної модульних рейтингових оцінок становить підсумкову модульну рейтингову оцінку (табл. 4.3), яка в балах та за національною шкалою заноситься до відомості модульного контролю.

Таблиця 4.3

Відповідність підсумкової модульної рейтингової оцінки в балах оцінкам за національною шкалою

Модуль 3	Оцінка за національною шкалою
Денна форма навчання Заочна форма навчання	
90-100	Відмінно
75-89	Добре
60-74	Задовільно
менше 60	Незадовільно

Таблиця 4.4

Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)

82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

4.5. Підсумкову семестрову рейтингову оцінку в балах за національною шкалою та шкалою ECTS заносить до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента.

4.6. Підсумкову семестрову рейтингову оцінку заносить до залікової книжки та навчальної картки студента, наприклад, так: *92/Відм./A*, *87/Добре/B*, *79/Добре/C*, *68/Задов./D*, *65/Задов./E* тощо.

4.7. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначену підсумкову рейтингову оцінку з дисципліни заносить до Додатку диплома.

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище імя по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище імя по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності
1	Валько Алла Михайлівна	13.09.22	<i>[Signature]</i>	пристосуватися

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				